

Sukkertare *Saccharina latissima*

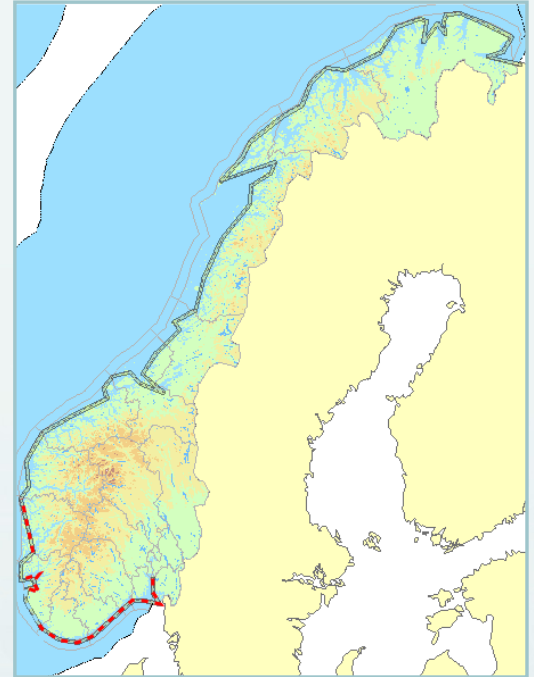
Rødlistet art

faktaark

Sukkertare (*Saccharina latissima*) er en av våre vanlige tarearter sammen med stortare, fingertare, butare og draughtare. Sukkertare vokser typisk i tette populasjoner på beskyttet kyst og skaper en sukkertareskog med mange assosierte arter. På eksponert kyst vokser den i blant stortare og er vanlig på dypere vann hvor stortare er mindre dominerende. Sukkertare har imidlertid hatt en dramatisk nedgang i bestanden i Sør-Norge de siste årene.

Status
Kategori Nær truet (NT) på Norsk rødliste 2006.

Sukkertare vokser langs hele norskekysten. Rød stipling viser områder med stor nedgang i bestanden.

Kjennetegn

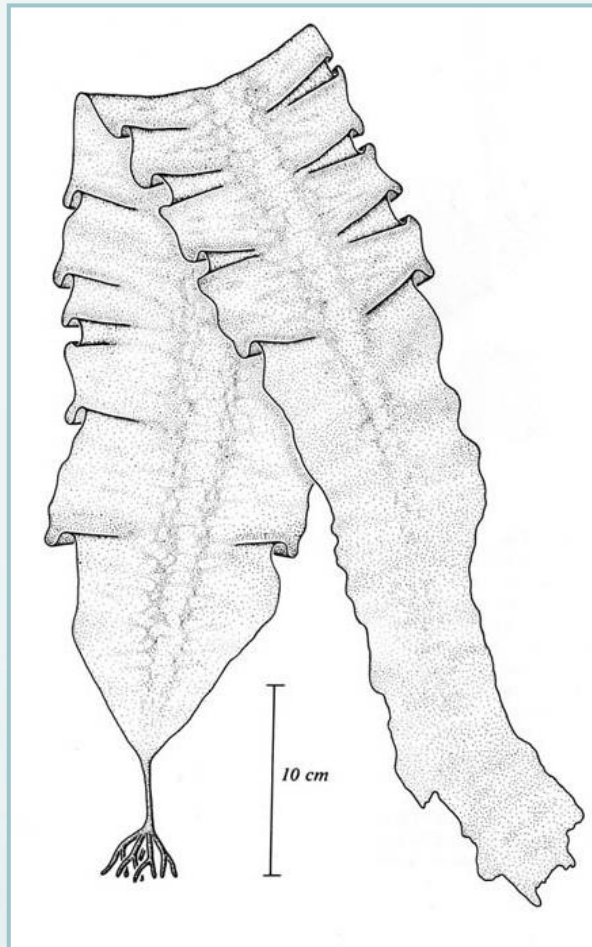
Sukkertare er en av våre vanlige brunalger innen ordenen tare (Laminariales). Den var tidligere plassert sammen med stortare og fingertare i slekten *Laminaria* som *L. saccharina*. Nyere genetiske studier har imidlertid plassert sukkertaren i en egen slekt slik at den nå har navnet *Saccharina latissima*. Sukkertare kan som andre tareplanter deles inn i et hefteorgan (hapterer) som fester planten til underlaget, en stilk (stipes) og et blad (lamina). Sukkertaren har en rund og glatt stilk, 5-50 cm lang og 5-8 mm i diameter. Bladet er langstrakt og udelte, med en mer eller mindre bølget rand og buklet midtparti. Bladet blir normalt 10-30 cm bredt og 1-3 m langt. Sukkertare er veldig formvariabel, men den kan ikke forveksles med andre arter i norske farvann.

Utbredelse

Sukkertare har en vid geografisk utbredelse på den nordlige halvkule, og finnes langs hele norskekysten inkludert Svalbard. Artens sørlige utbredelsesgrense i Europa går ved Portugal og sammenfaller med sommerisotermer på ca. 19 °C i overflaten. Som følge av vår lange kystlinje er Norges bestand av sukkertare estimert til 25-50% av antatt europeisk bestand og 5-25% av antatt global bestand. Arten vokser på fjell, stein og skjell fra lavvannsmerket og ned til 30 m dyp, avhengig av lystilgang, og er meget vanlig fra beskyttede til moderat bølgeutsatte lokaliteter. På eksponert kyst vokser den spredt blant stortare og er vanlig på dypere vann hvor stortare er mindre dominerende. Sukkertaren er den eneste av tareartene som forekommer i rikelige mengder i beskyttede bukter med løs bunn.

Biologi

Festerøttene (hapterer) og stilk med bladbasis er flerårige deler av algen, mens nytt blad blir dannet om vinteren og våren hvert år. Det nye bladet blir dannet mellom stilken og det gamle bladet (meristemet lokalisert i bladbasis) og veksten om våren kan være opp til 1 cm i døgnet. Samtidig som det nye bladet vokser ut, fragmenterer det gamle bladet og forsvinner. Mesteparten av lengdevæksten til sukkertare skjer om ettervinteren og våren (mars-mai), mens bladveksten er minimal om sommeren og høsten. Da går fotosynteseoverskuddet dels til produksjon av sporer og dels til lagring til vinterveksten. Sukkertare har en heteromorf livssyklus som innebærer vekslings mellom et makroskopisk sporofytt-stadium (tareplanten) og et mikroskopisk gametofytt-stadium. Om høsten og vinteren dannes sporangier på store deler av sukkertarebladet og zoosporer slippes ut. Zoosporene spirer til mikroskopiske hannlige og hunnlige gametofytter hvor kjønnnet befruktning finner sted. Deretter vokser det opp nye tareplanter (sporofytter). Sukkertaren kan bli mer enn 1 m lang det første året, men blir ikke

Suckertare. Illustrasjon hentet fra Per Arvid Åsen 1980. Illustrert Algeflora (Cappelens Forlag)

fertil før neste år. Suckertaren blir normalt mellom 2 og 5 år gammel. Normalt viser suckertaren stor evne til gjenvekst og dominerer for eksempel raskt områder hvor stortare er blitt revet bort av storm.

Bestandsstatus

Bestanden av suckertare i Sør-Norge har gått sterkt tilbake siste tiår. Basert på undersøkelse av 218 lokaliteter på beskyttet kyst fra svenskegrensen til Hordaland i 2004-2006, er bestandsreduksjonen estimert til 90% i Skagerrak og 40-50% i Rogaland/Hordaland.

På lokaliteter i Skagerrak hvor det i 1990-1996 var registrert tette populasjoner av suckertare, ble det bare funnet enkelte, om noen, individer tilbake. Suckertareskogene var erstattet med et nedslammet teppe av trådformede alger. På Vestlandet var tilstanden generelt bedre enn i Skagerrak og ble vurdert som god på ca. en tredjedel av lokalitetene undersøkt i 2005. Sammenliknet med eldre data var forekomsten av suckertare

halvert i forhold til åtti- og nittitallet. Vegetasjonen på lokaliteter med redusert eller ingen suckertare var dominert av hurtigvoksende trådformede makroalger. Det observeres enkelte suckertareindivider i de berørte områder, men til nå har det ikke vært tegn til gjenvekst av suckertareskog på noen av de undersøkte lokalitetene. Habitatene på beskyttet kyst betraktes derfor som truet, med bortfall av suckertare som en konsekvens. Da tap av suckertare har vært betydelig over en stor kyststrekning er det grunnlag for å vurdere arten som truet. Klimaendring med økt sjøtemperatur sammen med forurensning med økt tilførsel av næringsstoffer som nitrogen og fosfor, gir eutrofiutvikling som favoriserer vekst av hurtigvoksende alger. Eutrofi produserer også mye organisk detritus som synes å være et problem i Skagerrak for mange hardbunnsarter inkludert suckertare. Suckertaren er en kaldtvannsart og temperaturer over 19 °C antas å være ugunstig og svekker tares livskraft.

Referanser

Bold, H., M.J.Wynne 1985. Introduction to the algae. Structure and reproduction. Second edition.

Brattegard, T., T. Holte (eds), 1997: Distribution of marine, benthic macro-organisms in Norway. A tabulated catalogue. Preliminary edition. Research Report for DN 1997-1. Direktoratet for naturforvaltning.

Lane, C.E., C. Mayes, L.D.Druehl, G.W.Saunders 2006. A multi-gene molecular investigation of the kelp (Laminariales, Phaeophyceae) supports substantial taxonomic re-organization. J.Phycol. 42, 493-512.

Moy F, Christie H, Steen H. 2006. Redusert forekomst av sukkertare.. Fisken og havet. 2-2006: 37-41.

Rueness, J. 1998. Alger I farger. En felthåndbok om kystens makroalger. Almater Forlag. 136s.

Sjötun, K. 1990. Undersøkingar av tare og tareskog, med særlig vekt på årssyklus hos sukkertare (*Laminaria saccharina*) frå Vestlandet. Blyttia 48: 39-44.

Sjötun, K. 1990. Seasonal growth in two groups of *Laminaria saccharina* (L.) Lamour. in western Norway. Botanica marina 36: 433-441.

Lenker

www.algaebase.org

www.niva.no/sukkertare

www.sft.no/english/news/dbafile14301.html

www.sft.no/nyheter/dbafile12260.html